

PRŮMYSL A ŠKOLY: SPOJITÉ NÁDOBY

Spolupráce vysokých škol a podnikatelského sektoru se stala módní frází, ale málokdo jí umí dát reálný obsah. Ví se přitom, že v tomto bodě se liší postoje evropský od postoje amerického.

Velkou pozornost věnují vzájemnému vztahu vysokých škol a podnikatelské sféry v anglo-saském světě, a to především v USA a Velké Británii. Od Britů *Charlese* a *Conwaye* si můžeme vypůjčit kategorizaci spolupráce, která je založena na jednotlivých etapách práce se znalostmi.

Do první skupiny patří spolupráce, při které dochází ke tvorbě znalostí. Sem řadíme především výzkumné a vývojové aktivity. Vysoké školy provádějí výzkum a vývoj pro podniky na zakázku, školy a podniky realizují společné projekty.

Do druhé kategorie patří aktivity, při kterých dochází k přenosu znalostí. Jedná se například o konzultační činnost akademických expertů či celých týmů pro podniky. Odhaduje se, že v USA až 70 procent dalších společných projektů začíná na základě prvotní konzultační činnosti. Dále sem patří patenty či užité vzory.

Třetí kategorií jsou spin-off společnosti. Ty mohou být založeny studenty či akademiky vysoké školy, popřípadě společně. Nebo se v nich kapitálově účastní přímo vysoká škola. Ta pak může založené subjekty v určité fázi vývoje prodat dalšímu zájemci. Spin-off či start-up společnosti (nově vzniklé) mohou za zvýhodněných podmínek působit v podnikatelských inkubátorech či se postupně přesunout do vědeckotechnologických parků. Některé univerzity, povětšinou technického charakteru, nabízejí zvýhodněné podmínky pro své studenty či akademiky, aby je stimulovaly k zájmu o podnikatelskou činnost.

Poslední kategorie spolupráce vysokých škol a podnikatelského sektoru obsahuje aktivity založené na lidském faktoru. Jedná se především o výuku studentů a výukovou činnost pro podnikatelské subjekty, která je v našem prostředí poněkud nepřesně nazývána celoživotním vzděláváním.

Světové ekonomické velmoci deklarují svůj přechod ke společnosti založené na znalostech. Na rozdíl od USA

a Japonska však Evropa poněkud zaostává. Je například pozadu v 10 z 11 ukazatelů měřících stupeň inovačního potenciálu. Hustota spin-off společností v blízkosti kampusů vysokých škol je daleko menší v Evropě než ve Spojených státech. Zaměstnanci evropských vysokých škol nemají dostatečné znalosti a zkušenosti s problematikou duševního vlastnictví. Za jeden z důvodů neúspěšného „dohánění“ svých konkurentů a snižující se konkurenceschopnosti Evropy na světovém trhu je považováno právě nedostatečné sepětí mezi vysokými školami a podnikatelskými subjekty.

Evropa chce vsadit na výzkum a vývoj a na vysoké školy jako motor inovací. Některé vybrané zkušenosti ze Spojených států a Velké Británie však ukazují, že hlavním motorem inovací je průmysl a že univerzity hrají pouze okrajovou roli (méně než 5 procent inovačních společností považuje informace z výzkumných center a vysokých škol za velmi důležité). Existuje shoda v tom, že základním posláním vysokých škol je práce s talentovanými mladými lidmi a jejich rozvoj. Univerzity slouží jako poskytovatel základních znalostí o vědeckých a technologických zásadách a myšlenkách. Mnoho expertů tvrdí, že k úspěšné tvorbě inovací a ke zlepšení technologií dochází spíše tam, kde jsou firmy schopny zaměstnat velký počet vysoce kvalifikovaných absolventů a úzce spolupracovat s místními institucemi terciárního vzdělávání, aniž by se jeden z partnerů snažil vytěžit více než ten druhý.

Výzkumy provedené ve Velké Británii před několika lety ukázaly, že hlavní překážkou spolupráce s podnikatelskou sférou je pro akademiky rozdílný pohled na účel spolupráce. Aplikovaný výzkum pro vědecké pracovníky z vysokých škol není dost zajímavý, spolupráce s podnikatelskou sférou nepřispívá k postupu akademickou hierarchií a v neposlední řadě zabírá čas, který by mohli věnovat publikační činnosti.

Firmy si zase stěžují, že se vysoké školy nechovají dostatečně profesionálně a že akademici upřednostňují ostatní zájmy, tudíž nejsou často schopni dostát včas a kvalitně svým závazkům.

- av -

Článek vyšel v časopise *Human Resources Management*, v čísle březen-duben 2006.